

6+

ДІДУХ

І УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

СТОРІЯ

www.storiya.info

Дідух і українське Різдво

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Авторка **Наталія Казачінер**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики

«Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка та ілюстрації **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Зображення [freepik.com](https://www.freepik.com), [wikiart.org](https://www.wikiart.org)

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на веб-сайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти) належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2023 «Сторія».

**Women's Peace &
Humanitarian Fund**

A United Nations & Civil Society Partnership

**ПРОСТІР
ЗНАНЬ**

Авно то було... Снігу — вище поясу насипало! Усе село біле стоїть. Тільки вікна жовтими вогниками світяться.

А біля них малеча поприлипала — першу зірку виглядає. Адже з нею Святвечір настане.

Відчиняються двері — і до хати заходить батько з дідухом у руках.

У ті давні часи на Різдво ставили не ялинку, а дідух.

Діду́х — це сніп пшениці, жита чи вівса. Коли збирали врожай, останній сніп залишали. Сплітали по 7 колосків у букетики, а потім зв'язували разом і прикрашали.

Батько знімає шапку, обтрушує з чо-
біт сніг і вітає всю родину:

— Дай, Боже, здоров'я! Несу злато,
щоб увесь рік жили багато! Зі Святим
вечором вас!

Ставить дідух на лаві в кутку хати і
примовляє:

— Дідух до хати — біда з хати.

Малеча — від вікон та до лави! Дідух стрічечками та сухими квітами прикрашають. Радіють! У долоньки плескають.

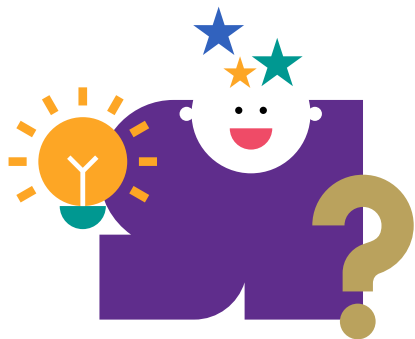
А мама святкову кутю на стіл ставить. Тато перший набирає ложкою кутю й підкидає її до стелі. Ой, як багато зерняток прилипло! Отже, рік буде щедрим, урожайним.

Микола Пимоненко. Колядки

Тепер і дітям можна почастуватися: ложку — за пасіку, щоб меду було багато; ложку — за худобу, щоб була здорова; ложку — за майбутній урожай. Сійся, родися, жито-пшениця та всяка пашниця!

Щасливого Святвечора та Різдва Христового! ●◆■◀◆

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Як гадаєш, чому саме з колосків пшениці і жита наші предки зробили собі головний різдвяний атрибут?

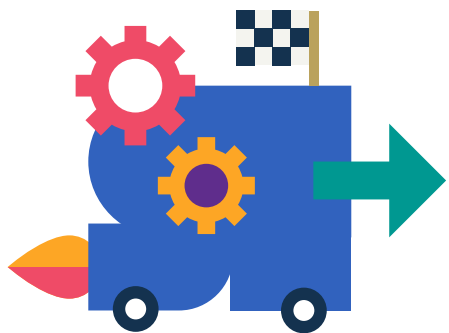

Про що мріяли українці в давнину?
А зараз?

Які ще традиції святкування Святвечора і Різдва ти знаєш?

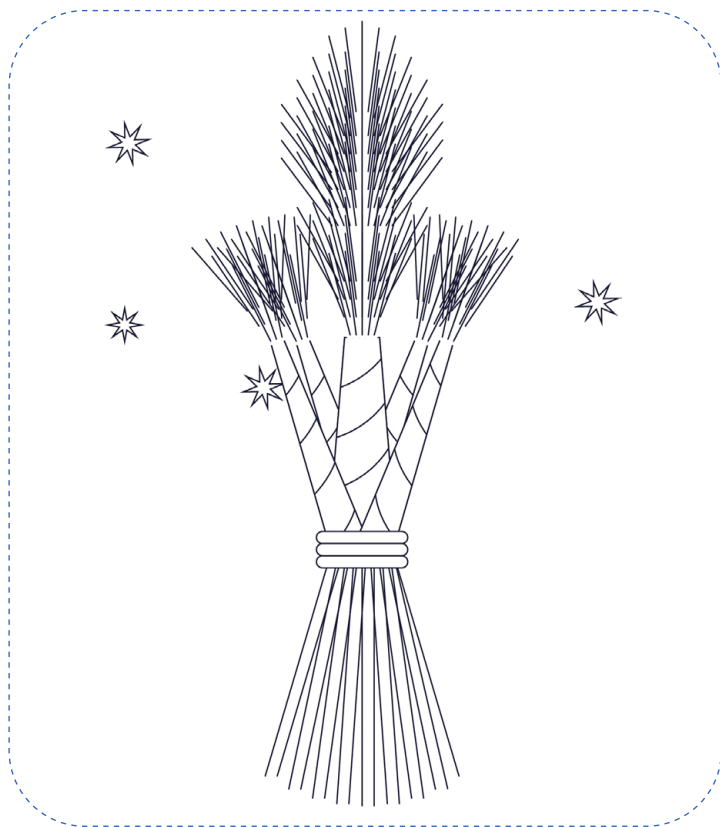

ВІД СЛІВ
ДО ДІЙ!

Прикрась дідух

Розфарбуй дідух та прикрась його аплікацією з квітів.

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Звідки виникло слово “дідух”?

У цьому тексті ти прочитав/прочитала про українські різдвяні традиції, атрибутом яких є дідух. Звідки ж виникло це слово?

Діду́х — українська різдвяна прикраса з колосків, символ зачинателя роду, а також урожаю, добробуту, багатства.

Саме слово **“дідух”** означає **“найстарший”**.

У дідуха багато імен — **дід, дідо, дідок, дідочок, коляда, колядник, колідник, сніп, сніп-рай, король.**

Тож слова **“дідух”** і **“дід”** є спорідненими, мають спільний корінь.

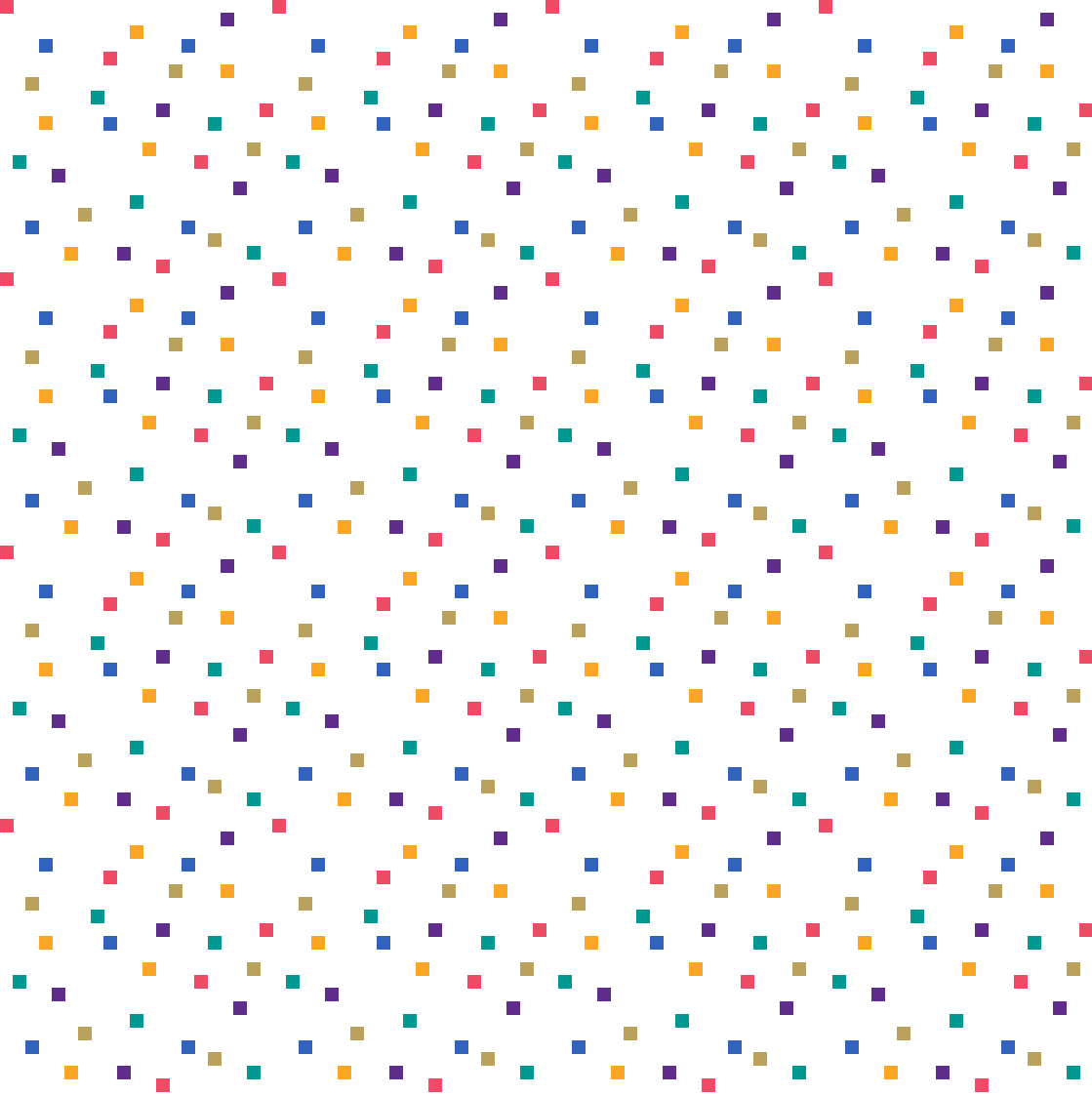
Спробуй **дібрати** інші спільнокореневі слова до слова **“дідух”**.

A large rectangular area with a light gray border and a scalloped left edge, containing 15 horizontal dotted lines for writing.

Тепер ти знаєш більше про спільнокореневі слова в українській мові!

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»